Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Ильнетская средняя общеобразовательная школа имени Микая (Герасимова М.С.)»
Менделеевского муниципального района Республики Татарстан

ПРИНЯТО
педагогическим советом МБОУ "Ильнетская СОШ имени Микая (Герасимова М.С.)"
Протокол от 30 августа 2019 г.
№ 1

УТВЕРЖДЕНО
приказом директора МБОУ "Ильнетская СОШ имени Микая (Герасимова М.С.)"
от 30 августа 2019 г.
№ 40

Директор _____ Э.А.Савельева

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
учебного курса «Татарский язык и литература»
для 1-4 классов (базовый уровень)

Разработано: учителем татарского языка и литературы

Ильнеть 2019 г.

1-4 нче сыйныф укучылары өчен туган (татар) теленнән эш программасы Федераль Дәүләт стандартларында күрсәтелгән гомуми белем бирү нәтиҗәләренә куелган таләпләргә һәм “Примерная рабочая программа учебного предмета «Татарский язык (неродной)» для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке “ нигезләнеп , ” Гомуми белем бирү оешмаларында рус телендә сөйләшүче балалар өчен “Татар теле”предметыннан үрнәк программа”сын Р.З. Хәйдәрова, К.С. Фәтхуллова, Г.М. Әхмәтҗанова, 2018 нче ел, Казан, исәпкә алып төзелде.

Дәреслекләр аша гамәлгә тапшырыла:

Сыйныф	Дәреслек авторлары	Нәшрият
1	Р.З. Хайдарова, Н.Г. Галиева. Күңелле татар теле. Дүртьеллык башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 1 нче сыйныфы өчендәреслек (рус телендә сөйләшүче балалар өчен). 2012 .	“Татармультфильм”
2	Күңелле татар теле. Р.З. Хәйдәрова,Н.Г.Галиева Г.М. Әхмәтҗәнова. Татар теле. 2 нче сыйныф. - Дүртьеллык башлангыч мәктәбенең 2 нче сыйныф рус балалары өчен татар теле дәреслеге .Казан, 2017	“Татармультфильм”
3	Күңелле татар теле. Р.З. Хәйдәрова,Н.Г.Галиева Г.М. Әхмәтҗәнова. Татар теле. 3нче сыйныф. - Дүртьеллык башлангыч мәктәбенең 3 нче сыйныф рус балалары өчен татар теле дәреслеге , 2 кисәктә..Казан, “Татармультфильм”, 2013	“Татармультфильм”
4	Күңелле татар теле. Р. З. Хәйдәрова, Г.М. Ахметзянова, Л.А.Гиниятуллина. Татар теле. 3нче сыйныф. - Дүртьеллык башлангыч мәктәбенең 4 нче сыйныф рус балалары өчен татар теле дәреслеге , 2 кисәктә..Казан, “Татармультфильм”, 2014	“Татармультфильм”

Эш программасы барлыгы: 202 сәгатькә,1,4 сыйныфта атнага-2 сәг.,2,3 сыйныфларда атнага-1 сәгатьтән төзелде.

Укыту предметының планлаштырылган нәтиҗәләре.
1 нче сыйныф
Белемнәрне үзләштерүнең шәхси, метапредмет һәм предмет нәтиҗәләре

Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр формалаша:

- үзе яшәгән туган җирнең һәм зур ватанның берлеге, бердәмлегенә карата хөрмәт хисләре туу;
- шәхесара һәм мәдәниара аралашуда татар телен куллануга уңай карашта булу;
- әхлаклылык һәм гуманизм кебек гомумкешелек принципларын, гаилә һәм мәктәп кыйммәтләрен хөрмәт итү һәм аларны үтәүгә омтылу.
- өстәмә мәгълүмат алу өчен, белешмә чыганаклардан мөстәкыйль файдалана алу; предметара нәтиҗәләре:

- гомуми уку кунекмәләрен һәм үз эшчәнлегеңне оештыра алу сәләтләрен формалаштыру;
- үз эшчәнлегеңне планлаштыру, аны контрольдә тоту һәм бәяли белү күнекмәләре булдыру;

Укытуның метапредмет нәтиҗәләре.
Татар телендә өйрәтүнең **метапредмет** (регулятив, коммуникатив, танып-белү) **нәтиҗәләре:**
Регулятив нәтиҗәләр:
Укучылар өйрәнәчәк:
- күнегүләрне мөстәкыйл эшләү алымнарын үзләштерергә;
- уку хезмәтендә үзеңә максат куя, бурычларны билгели алу;
- эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыру, нәтиҗәле эш алымнарын табу;
- ихтыяр көче, максатчанлык, активлык кебек сәләтләргә ия булу;
- дәрескә кирәкле уку-язу әсбапларын әзерли һәм алар белән дөрес эш итә белү;
- дәрестә эш урынын мөстәкыйль әзерләү һәм тәртиптә тоту.
Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:
-партадаш күршең белән хезмәттәшлектә яңа уку мәсьәләләрен куярга;
-ирешеләчәк нәтиҗәне алдан фаразларга;
- укудагы уңышларның, уңышсызлыкларның сәбәбен аңлый, анализлый белү;
Танып белү нәтиҗәләре:
Укучылар өйрәнәчәк:
- укучының үз эшчәнлеген мөстәкыйль рәвештә оештыра белүе, бәяләү, үзенең кызыксынучанлык өлкәсен билгеләве;
- мөстәкыйль рәвештә төрле текстларны укый белү (төп текст, астәшермә) өстәмә материалларны таба һәм тиешле урында куллана белү;
- үзенә кирәкле мәгълүматны төрле формада бирелгән чыганаклардан туплау(тулы текст,өзек, иллюстрация)
- сүзлекләр, белешмә материаллардан файдалану:
Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:
-эзлеклелектә вакыйга, күренешләр турында сөйләү, сорауларга җавап бирә белергә өйрәнү;
- укылган әсәрнең эчтәлеген (яки ишеткәнне), текстка якын итеп, кыскача сайлап сөйли белү.

Коммуникатив нәтиҗәләр:
Укучылар өйрәнәчәк:
- әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый, аңа туры килерлек җавап бирә белү;
- әңгәмәдәш белән аралашу калыбын төзү;
- аралаша белү сәләтенә ия булу;
- парларда һәм күмәк эшли белү;
Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:
-сораулар ярдәмендә өстәмә мәгълүмат алырга;
-монолог , диалог төзергә.
Предмет нәтиҗәләре.

“Әйдәгез, танышабыз!” бүлеге.
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:
-үзең турындасөйләү, әңгәмәдәшеңнең сорауларына җавап бирү.
-әңгәмәдәшең белән контакт урнаштыру: исәнләшү, хәлен сорау, саубуллашу.
-исемнәрнең берлек һәм күплек саны.
-исемнәргә **кем? нәрсә?** сорауларын куя белү

Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:
-дусларыңны бердәм эшчәнлеккә чакыру. Бергә уйнарга чакыру.
“Минем мәктәбем һәм сыйныфым” бүлеге.
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә: Уку-язу әсбапларының исемнәрен, барлыгын, юклыгын әйтү, үзеңә сорап алу, иптәшеңә тәкъдим итү.
Предметларның кайдалыгын ачыклау, әйтеп бирү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә: Уку хезмәте, яраткан китаплар, әсәр геройлары турындафикер алышып, диалогик сөйләм оештыру.
Уку эшчәнлегеңне бәяләү.1 нче сентябрь бәйрәме турында сөйләү.

“Мин һәм минем гаиләм.” бүлеге .
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә: Гаилә әгъзаларын атау, алар турында (исемнәре, яшьләре, холыклары, һөнәрләре) сөйләү.Өлкәннәр белән әдәпле сөйләшү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә: Гаилә турында сөйли белү
“Минем көнем” бүлеге .
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә: Тән әгъзаларының, шәхси гигиена предметларының исемнәен атый, ул предметларны сорап ала белү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә: Сәламәт булу өчен киңәшләр бирү.
“ Сатып алынган әйберләр .” бүлеге .
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә: Азык-төлек исемнәрен, нәрсә ашаганыңны, эчкәнеңне әйтү. Ашамлыклар кибетендә сатып ала белү. Савыт-саба исемнәрен дөрес әйтә, сатып ала белү
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә: “Өс киеме”, “Аяк киеме”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Китаплар” кибетләрендә, “Базарда” темаларына диалогик сөйләм оештыру. итү.
“ Бәйрәмнәр һәм ял итү .” бүлеге .
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә: Милли бәйрәмнәр, туган көн, Яңа ел, Әниләр көне белән котлау. Милли ризыклартурында сөйләү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә: Туган көнгә чакыра белү. Килгән кунакларны каршылау. Туган көнгә бүләк алып килгәнне әйтү, котлау.
“ Ашханәдә.” бүлеге .
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә: Азык-төлек исемнәрен, нәрсә ашаганыңны, эчкәнеңне әйтү . Савыт-саба исемнәрен дөрес әйтү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:
Ашамлыклар турында диалог төзи белү.

“Спорт уеннары, сәламәтлек ” бүлеге .
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:Кышкы һәм җәйге спорт төрләре, спорт түгәрәкләре, яраткан спорт уеннары турында хәбәр итү. Эш кушу, эшне үтәүгә ризалык яисә ризасызлык белдерү, ярдәм сорау, ярдәм тәкъдим итү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә: Бергә уйнарга чакыру.
“Минем республикам ” бүлеге .

Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә: Россиядәге, Татарстандагы шәһәрләр турында сөйләү. Казан – Татарстанның башкаласы икәнен хәбәр итү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә: Татарстанның табигате турында хәбәр итә белү.
“Туган якның табигате “ бүлеге .
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә: Йорт хайваннары һәм кошлары, кыргый хайваннарның исемнәрен атый, саный ,яшәү урынын әйтә, аларны характерлый белә.
Кыш билгеләрен сүрәтли белү.Кышкы уен төрләрен әйтә белү, уенга чакыра белү.

Җәйге ял, җәйге табигать турында сөйли белү.
Яшелчә исемнәрен, санын, аларның төсен әйтә. аларны сорап ала белү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә: Туган як табигатен, һава торышын, ел фасылларын сурәтләп сөйләү.Җәйге ял, җәйге табигать турында сөйли белү.

Сөйләм эшчәнлегенең төрләре буенча татар теленә өйрәтүнең предмет нәтиҗәләре

1. ***Сөйләшү.***

Диалогиксөйләм.

1 нчесыйныфтаукучылыртүбәндәгекүнекмәләргәиябулыргатиешләр:

- сайланган эчтәлек аша әңгәмәдәшең белән контакт урнаштыра, сорау куя, җавап бирә, кире кага, раслый белү;
- дәреслектә бирелгән үрнәк диалогларны сәнгатьле итеп уку, сөйләү һәм охшаш диалоглар төзү, программада күрсәтелгән коммуникатив максатлар буенча әңгәмәдә катнаша алу.

Монологиксөйләм.

- җанлы һәм җансыз предметларны, рәсем, картина эчтәлеген сурәтләп сөйли белү;
- өйрәнелгән темалар буенча кечкенә информация бирә белү.

2. ***Ишетеп аңлау.***

1 нче сыйныфта ишетеп аңларга өйрәтүнең бурычлары:

- нормаль темп белән әйтелгәннең ишетү аша мәгънәсен аңларга, аңлаган турында фикер йөртергә, аралашуда куллана белергә өйрәтү;
- сүзләрне, сүзтезмәләрне, җөмләләрне, грамматик формаларны бер-берсеннән ишетү аша аерырга өйрәтү;
- ишетү хәтеренең күләмен үстерү.

3. ***Уку.***

Укучылар түбәндәге күнекмәләргә ия булырга тиешләр:

- Татар әлифбасына гына хас хәрефләрне дөрес уку, авазларны дөрес әйтә белү.
- Транскрипция билгеләрен укый һәм куллана белү күнекмәләрен формалаштыру.
- Сәнгатьле дөрес уку күнекмәләрен формалаштыру.
- Уку техникасын үстерүгә ярдәм итә торган рифмовкалар, җырлар өйрәнү.

4. ***Язу.***

- 1 нче сыйныфта язуга өйрәтүнең төп максаты- татар әлифбасы хәрефләрен, программага кергән сүзләрне дөрес язарга өйрәнү.
- Дөрес күчереп язу күнекмәләре формалаштыру.

Проектны тормышка ашыруның көтелгән нәтиҗәләре.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

- тәкъдим ителгән темага материал тупларга һәм аларны системага салырга;
- башкаларның фикерен ишетә һәм тыңлый, иптәшләреңне хөрмәт итәргә.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

- максатка ирешүнең юлларын ачык итеп билгеләргә; белемнәрен тикшерә һәм бәяли алырга; парларда эшләргә.

2 нче сыйныф

Белемнәрне үзләштерүнең шәхси, метапредмет һәм предмет нәтиҗәләре

Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр

Укучыда формалашачак:

- татар теленең дәүләт теле буларак ролен аңлау;
- шәхесара һәм мәдәниара аралашуда татар телен куллануга уңай караш булдыру;
- татар теленә карата ихтирамлы караш булдыру һәм аны яхшы өйрәнү теләге формалаштыру;
- әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау.

Укытуның метапредмет нәтиҗәләре.

Регулятив универсаль уку гамәлләре:

Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:

-укытучы ярдәме белән максат куярга һәм эшне планлаштырырга ;

-эш тәртибен аңлап,уку эшчәнлеген оештырырга;

- билгеләгән критерийларга таянып,эш сыйфатына бәя бирә белергә .

Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:

-уку мәсьәләсен аңлау һәм үтәү, укытучы бәяләвен уңай кабул итү .

Танып белү универсаль уку гамәлләре:

Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:

- аңлап уку,тиешле мәгълүматны сайлап алу,аеру; эшчәнлек процессына контроль һәм бәя бирү,фикерләрне логик чылбырга салу.

Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:

-аралашуны яңа информация җиткерү чарасы буларак кабул итү;

-эзлеклелектә вакыйга, күренешләр турында сөйләү, сорауларга җавап бирә белергә өйрәнү.

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:

Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:

-әңгәмәдәш белән аралашу холкы белән идарә итү,коммуникатив мәсьәләгә таянып фикерне төгәл итеп җиткерү,әңгәмәдәшнең фикерен тыңлый белү.

Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:

-мәгълүматны туплау өчен, күмәк эш башкару;

-әңгәмәдәшең белән сөйләшүне башлый, дәвам итә, тәмамлый белү.

Предмет нәтиҗәләре.

Минем мәктәбем һәм сыйныфым.

Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:

Уку –язу әсбапларының исемен, санын, барлыгын- юклыгын, кирәклеген әйтә белергә.Иптәшенә тәкъдим итә, үзеңә сорап ала белергә. Бер-береңнең ничәнче сыйныфта укуын сорый һәм җавап бирә белергә. Үзеңнең иптәшеңнең кая барганын, кайдан кайтканын, кайда укыганын әйтә һәм сорый белергә

Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:

Беренче сентябрь турында сөйли, укытучыны , дустыңны бәйрәм белән котлый белү.

Сатып алган әйберләр .

Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:

Яшелчә. җиләк-җимеш исемнәрен дөрес әйтә, аларны сорый, кирәклеген, яратканыңны, аларның тәмен әйтә белү; хезмәтенә карап, геройга бәя бирү; кем? нәрсә? нишли? сорау формалары;киемнәрне сатып ала, бәяләрен сорый, нинди кием яратканыңны, килешүен әйтә белергә.

Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:

Киемнәр,ашамлыклар яратканыңны, яратмаганыңны әйтә белү. Киемнәр , ашамлыкла р турында диалог төзи белү.

Минем көнем.

Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:

Шәхси гигиена предметларының исемнәрен, аларның барлыгын,юклыгын, аларны кулланып, нәрсә эшләгәнеңне әйтә сорый белергә.

Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:

Табибка кай җирең авыртуын, дустыңның кай җире авыртуы турында сорый белү.

Ашханәдә .

Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:

Азык- төлек исем нәрен әйтә белергә, кибеткә барырга куша, нинди ашамлыклар кирәген әйтергә, кирәклеген сорый, ашамлыклар сатып ала белергә.

Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:

Ашамлыклар турында диалог төзи белү.

Туган якның табигате.

Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:

Кыш айларын атый белергә, кыш билгеләрен әйтә белергә.Яңа ел турында сөйли белергә. Яз билгеләрен, ни өчен ошаганын, ошамаганын әйтә белергә. Урамга уйнарга чакыра, көннең нинди икәнен сорый. әйтә белергә.

Җәй билгеләрен атый, каникулны ничек үткәрү турында сөйләшергә.Урманга барганыңны, урманда җиләк җыйганыңны, аннан кайткаңны әйтә белергә

Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:Кыш ,яз,җәй турында сөйли белү.Бәйрәмнәргә котлау яза белү.

Мин һәм минем гаиләм .

Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:

Гаилә әгъзаларының исемнәрен атый, гаиләдә кемнәр, ничә кеше барлыгын, кайда эшләгәнен әйтә белергә.татар халык ашларын атый белергә.

Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:

Бер-береңне табынга чакыра. Кыстый, ашаганнан соң рәхмәт әйтә белү.

Минем республикам .

Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:

Бер-береңнән яшәү урынын сорый һәм кайда яшәгәнеңне әйтә белергә.

Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:

Татарстанның шәһәрләренең, елгаларының атамаларын әйтә белү

Сөйләм эшчәнлегенең төрләре буенча татар теленә өйрәтүнең предмет нәтиҗәләре

Сөйләм эшчәнлегенең төрләре буенча башлангыч мәктәпне тәмамлаучы түбәндәге күнекмәләргә ия була:

Сөйләү

- прграмма кысаларында сөйләм бурычына туры килгән лексик-грамматик материалны кулланып, әңгәмәдәшең белән контактка керү: сөйли, сорый белү; сөйләмне башлый, дәвам итә, төгәлли белү.

Тыңлап аңлау

- аралашу барышында укытучының һәм сыйныфташларның сөйләмен ишетеп аңлау, вербаль яки вербаль булмаган рәвештә җавап кайтару;
- тыңлана торган тексттагы мәгълүматны аңлау, аның эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү.

Уку

- укуның орфоэпик һәм интонацион нормаларын белү;
- өйрәнелгән материалга нигезләнгән кечкенә күләмле текстның эчтәлеген аңлап, сәнгатьле итеп һәм әйтелеш нормаларын саклап уку;
- тексттан кирәкле мәгълүматны табу;
- контекст нигезендә таныш булмаган сүзләрнең мәгънәсенә төшенү.

Язу

- тексттан сүзләрне, сүзтезмәләрне, гади җөмләләрне күчереп язу;
- үрнәк буенча бәйрәмгә чакыру язу;
- үрнәк буенча дустыңа хат язу;
- сөйләм бурычын аңлап, кыскача үз фикереңне язмача белдерү.
- текстның эчтәлеге буенча сорауларга язмача җавап бирү;
- терәк сүзләр ярдәмендә кечкенә хикәя төзеп язу.

Проектны тормышка ашыруның көтелгән нәтиҗәләре

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

- тәкъдим ителгән темага материал тупларга һәм аларны системага салырга;

- слайдлар ярдәмендә план төзергә; башкаларның фикерен ишетә һәм тыңлый, иптәшләрен хөрмәт итәргә.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

- максатка ирешүнең юлларын ачык итеп билгеләргә; белемнәрен тикшерә һәм бәяли алырга; парларда эшләргә.

3 нче сыйныф

Белемнәрне үзләштерүнең шәхси, метапредмет һәм предмет нәтиҗәләре

Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр формалаша:

- татар теленең дәүләт теле буларак ролен аңлау;
- шәхеснең әхлакый-рухи сыйфатларын камилләштерү:
- милли горурлык, гражданлык хисләре формалаштыру;
- әхлак нормаларын, җәмгыятьтә яшәү кагыйдәләрен үзләштерү;
- күршеңә ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү.

Татар телендә өйрәтүнең **метапредмет (регулятив, коммуникатив, танып-белү)** нәтиҗәләре:

Регулятив универсаль уку гамәлләре:

Укучылар өйрәнәчәк:

- максатка ирешү юлларын билгеләү;
- үз эшчәнлегеңнең нәтиҗәле булуына ирешү, үз эшчәнлегеңне контрольгә алу;
- укытучы белән бергәләп, үз эшең, иптәшләренең җавапларын бәяләү;
- кагыйдә, күрсәтмәләрне истә тоту һәм аларга ияреп гамәлләр кылу;
- дәрескә кирәкле уку-язу әсбапларын әзерли һәм алар белән дөрес эш итә белү;
- дәрестә эш урынын мөстәкыйль әзерли белү һәм тәртиптә тоту күнекмәләрен үстерү.

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- уку хезмәтендә үзеңә максат куя, бурычларны билгели алу;
- эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыру, нәтиҗәле эш алымнарын табу;

. **Танып белү универсаль уку гамәлләре:**

Укучылар өйрәнәчәк:

- ижади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыру;
- объектларны чагыштыру, классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләү;
- төп мәгълүматны аеру, укылган яки тыңланган мәгълүматның эчтәлегенә бәя бирә белү;

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- татарчадан русчага, русчадан татарчага тәрҗемә итү юлы аша фразеологик берәмлекләрнең эчтәлегендәге фәлсәфәне үзләштерү.

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:

Укучылар өйрәнәчәк:

- сыйныфташлары һәм укытучы белән уку эшчәнлеген оештыруда хезмәттәшлек итү;
- төрле фикерләрне исәпкә алып эш итү;
- үз фикерендәлиллибелү, тормыштан мисаллар китерү;
- төрле җавапларны тыңлау, чагыштыру, нәтиҗәясау;
- үз фикерен тулы һәм төгәл итеп әйтә белү;
- күмәк эшвакытындауртакфикергәкилү;

Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- мәгълүмат туплауда үзара хезмәттәшлек итүдә инициативасы күрсәтү;
- укылган текстлар буенча сорауларбирә алу;
- бирелгән текстларның дәвамын үзлектән сөйләп карау,фикерәйтү автор фикере белән чагыштыру;
- үз эшен контрольдә тоту, сыйныфташларына ярдәм итү;

Предмет нәтиҗәләре.

Минем мәктәбем һәм сыйныфым.
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:
Яңа уку елы белән котлый белү.Өй эшләрен эшләү турында фикер алышу.Мәктәптә дежурлык хезмәте турында сөйли белү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:
Мәктәптә нишләгәнеңне сөйли белү.
Минем көнем.
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:
Сәгать ничә икәнен, эшнең сәгать ничәдә башкарылганын әйтә белү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:
Көндәлек режим турында сөйли белү.
Ашханәдә.
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:
Мәктәп ашханәсе, пешерелгән ашлар турында сөйли белү.Үзеңә кирәк ризыкны сорап ала белү. Табынга чакыра белү, рәхмәт әйтә белү. Туган көнгә чакыру әдәбе.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:
Табын янында үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен сөйли белү.
Без әти-әниләргә булышабыз.
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:
Әдәпле сөйләшү кагыйдәләре. Өлкәннәргә булышу. Өлкәннәрне хөрмәт итү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:
Әти – әниләргә ничек булышуың турында сөйләү.
Бәйрәмнәр.
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:
Кышкы айларны атый,көз, кыш билгеләрен әйтә белү. Һава торышын сорый, әйтә белү. Кыш уен төрләрен әйтә белү. Яңа ел бәйрәме белән котлый, чакыра белү. Җәй көне урманга бару. Җиләк-җимеш җыю, бакчада булышу турында сөйләшү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:
Кышкы каникулны ничек үткәрү турында сөйләшү.Сабантуй турында мәгълүмат бирә белү.
Минем республикам.
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:
Үзең яшәгән шәһәр-авыл турында мәгълүмат бирә белү.Үз фатирың турында сөйли белү. Кышлаучы кошлар, аларга җимлекләр ясау турында сөйләшү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:
ТР турында ,кечкенә дусларың турында сөйли белү.
Туган якның табигате.
Укучы түбәндәгеләрне үзләштерә:
Дүрт аяклы дусларны сурәтләү, аларны карау. Минем яраткан песием.Каникулны ничек үткәрү турында сөйләшү.
Укучыга түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:
Җәй көне турында сөйли белү. Сабантуйда катнашу турында сөйләү.

Сөйләм эшчәнлегенең төрләре буенча татар теленә өйрәтүнең предмет нәтиҗәләре

Сөйләм эшчәнлегенең төрләре буенча башлангыч мәктәпне тәмамлаучы түбәндәге күнекмәләргә ия була:

Сөйләү

- прграмма кысаларында сөйләм бурычына туры килгән лексик-грамматик материалны кулланып, әңгәмәдәшең белән контактка керү: сөйли, сорый белү; сөйләмне башлый, дәвам итә, төгәлли белү.

Тыңлап аңлау

- төрле төрдәге тыңлап аңлау күнегүләрен үти белү;
- сүзләрне, җөмләләрне аңлап тәрҗемә итә белү;

- тәкъдим ителгән текстны тыңлап, эчтәлеге буенча сорау бирә, сорауларга җавап бирә белү;
- зур булмаган аутентив яки адаптацияләнгән әдәби әсәрләрдән өзекләрне, информацион характердагы текстларны, газета-журналлардан мәкаләләрне тыңлап аңлап, эчтәлеге буенча фикереңне әйтә, аралашуга чыга белү;
- тартымлы исемнәрнең килеш белән төрләнеше белән танышу, текстта аңлый белү.

Уқу

- уку текстларын татар теленең әйтелеш нормаларын саклап, сәнгатьле һәм аңлап уку;
- текстның эчтәлегенә нигезләнеп, контекст буенча яңа сүзләрнең мәгънәсен аңлый белү;
- таныш булмаган текстны эчтән укып, аның төп фикерен таба белү;
- таныш булмаган сүзләрнең, төзелмәләрнең тәрҗемәсен сүзлектән таба белү;
- тартымлы исемнәрнең килеш белән төрләнешен танып, тексттан аңлый белү.

Язу

- өйрәнелгән темалар буенча актив кулланууда булган сүзләрне дөрес яза белү;
- конкрет бер тема буенча хикәя төзи елү;
- прагматик текстлар (рецептлар, белдерүләр, афиша һ.б.), эпистоляр жанр текстлары (хатлар, котлауларһ.б.) язабелү;
- үзеңне борчыган проблемага карата үз фикерләреңне язмача җиткерә белү;
- шарт фигыльнең барлыкта һәм юклыкт зат-сан белән төрләнешен текст төзегәндә кулана белү.

Проектны тормышка ашыруның көтелгән нәтиҗәләре :

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:

- тәкъдим ителгән темага материал тупларга һәм аларны системага салырга;
- слайдлар ярдәмендә план төзергә; башкаларның фикерен ишетә һәм тыңлый, иптәшләрен хөрмәт итәргә.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

- максатка ирешүнең юлларын ачык итеп билгеләргә; белемнәрен тикшерә һәм бәяли алырга; парларда эшләргә.

4 нче сыйныф

Белемнәрне үзләштерүнең шәхси, метапредмет һәм предмет нәтиҗәләре

Шәхескә кагылышлы нәтиҗәләр

– үзе яшәгән туган җирнең һәм зур ватанның берлеге, бердәмлегенә карата хөрмәт хисләре туу;

– шәхесара һәм мәдәниара аралашуда татар телен куллануга уңай карашта булу;

– әхлаклылык һәм гуманизм кебек гомумкешелек принципларын, гаилә һәм мәктәп кыйммәтләрен хөрмәт итү һәм аларны үтәүгә омтылу.

Метапредмет нәтиҗәләр

– уку максатын (сөйләм бурычын) аңлап, аңа тәңгәл килерлек мәгълүматны сайлый белү;

– гомуми уку күнекмәләренә ия булу һәм үз эшчәнлегеңне оештыра алу;

– үз эшчәнлегеңне планлаштыру, аны контрольдә тоту һәм бәяли белү;

– коммуникациягә керә белү сәләтләре булу;

– парларда, төркемнәрдә эшли белү күнекмәләре булу.

Сөйләм эшчәнлегенең төрләре буенча татар теленә өйрәтүнең предмет нәтиҗәләре

Сөйләм эшчәнлегенең төрләре буенча башлангыч мәктәпне тәмамлаучы түбәндәге күнекмәләргә ия була:

Сөйләү

– прграмма кысаларында сөйләм бурычына туры килгән лексик-грамматик материалны кулланып, әңгәмәдәшең белән контактка керү: сөйли, сорый белү; сөйләмне башлый, дәвам итә, төгәлли белү.

Тыңлап аңлау

– аралашу барышында укытучының һәм сыйныфташларның сөйләмен ишетеп аңлау, вербаль яки вербаль булмаган рәвештә җавап кайтару;

– тыңлана торган тексттагы мәгълүматны аңлау, аның эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирү.

Уқу

– укуның орфоэпик һәм интонацион нормаларын белү;

– өйрәнелгән материалга нигезләнгән кечкенә күләмле текстның эчтәлеген аңлап, сәнгатьле итеп һәм әйтелеш нормаларын саклап уку;

– тексттан кирәкле мәгълүматны табу;

– контекст нигезендә таныш булмаган сүзләрнең мәгънәсенә төшенү.

Язу

– тексттан сүзләрне, сүзтезмәләрне, гади җөмләләрне күчереп язу;

– үрнәк буенча бәйрәмгә чакыру язу;

– үрнәк буенча дустыңа хат язу;

– сөйләм бурычын аңлап, кыскача үз фикереңне язмача белдерү.

– текстның эчтәлеге буенча сорауларга язмача җавап бирү;

– терәк сүзләр ярдәмендә кечкенә хикәя төзеп язу.

“Минем мәктәбем һәм сыйныфым” бүлеге.

Чыгарылыш сыйныф укучысы түбәндәгеләрне үзләштерә:

-уку-язу әсбапларының исеме , барлыгы, юклыгы;
-аларның кирәклеген әйтү, үзеңә сорап ала белү формасы;
-кайда? соравы;
-хәрефләр язу;
-мәктәпкә барганны, мәктәптә укыганны,мәктәптән кайтканны әйтә белү;
- уку-язу әсбапларын иптәшеңә тәкъдим итү;
-сумкага нәрсә салганыңны,сумкада нәрсә барлыгы, сумкадан нәрсә алганыңны әйтә,сорый белү;
-ничәнче сыйныфта укыганыңны, сыйныф турында сөйли белү, бүлеккә караган ситуатив күнегүләр башкару ;

Чыгарылыш сыйныф укучысына түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:

– өйрәнелгән аралашу темаларына караган лексик берәмлекләрне һәм сүзтезмәләрне таный белү;
- программада күрсәтелгән темалар буенча, терәк сүзләр кулланып, хикәя язу күнекмәләре формалаштыру.

“Туган якның табигате .” бүлеге.

Чыгарылыш сыйныф укучысы түбәндәгеләрне үзләштерә:

-кыш билгеләре;
-кыш бабайга хат язу;
-минем чанам бар төзелмәсе;
- кышкы уенга чакыру;
-яңа ел бәйрәме;
-төсләр.-мы/-ме сорау кисәкчәләре;
-кая? кайдан? кайда? сораулары, хәрефләр язу;

-кыш айларын атый, кыш билгеләрен әйтә белү;
-һава торышын сорый, әйтә белү;
-тауга барганыңны,кайтканыңны,тауда чаңгы шуганыңны әйтү;
- фигыльне зат-сан беән төрләндереп сөйләмдә куллана белү;
***Чыгарылыш сыйныф укучысына түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә*:**
-ике телле сүзлекләрдән файдалану;
-таблицада бирелгән белешмә материалдан файдалану;
-мультимедиа әсбапларыннан файдалану;
-сүзлекчә (сүзлек дәфтәре) алып бару;

“Мин һәм мием дусларым “ бүлеге.
Чыгарылыш сыйныф укучысы түбәндәгеләрне үзләштерә:
-исемнәре, яшьләре, тышкы кыяфәтләре, холыклары, мавыгулары;
-уртак шөгыльләр, хат язу;
-исемнәрне зат сан б-н төрләндерү;
-дустың турында сөйли белү;
-фигыльнең заман формаларын аера белү;
-кемдер, нәрсәдер алмашлыкларын сөйләмдә куллана белү;
-бүлеккә караган ситуатив күнегүләр башкару;
-килешләрне сөйләмдә дөрес куллана алу;
Чыгарылыш сыйныф укучысына түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:
- укылган яки тыңланган текстның эчтәлеген сөйләгәндә, төрле җөмлә калыпларын куллану һәм фикерне эзлекле белдерү;

“Минем республикам” бүлеге.
Чыгарылыш сыйныф укучысы түбәндәгеләрне үзләштерә:
-Татарстан шәһәрләренең, елгаларының атамаларын анда яшәүче милләтләрне әйтә белү;
- шәһәр исемнәрен татарча яза алуларына ирешү;
- исемне килеш белән төрләндереп сөйләмдә куллана белү;
- зат алмашлыкларын килешләр белән төрләндереп, дөрес куллануга ирешү;
-берлек һәм күплек сандагы уртаклык һәм ялгызлык исемнәрен, тартым һәм килеш белән төрләндереп, сөйләмдә куллану күнекмәләрен системалаштыру;
Чыгарылыш сыйныф укучысына түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:
-Татарстан Республикасының дәүләт символлары, тарихи урыннары, музейлары, табигый байлыклары, татар халкының күренекле шәхесләре турында мәгълүматлы булу;

“Сәфәр һәм сәяхәт” бүлеге.
Чыгарылыш сыйныф укучысы түбәндәгеләрне үзләштерә:
-күңелле җәй;
-җәйге ял;
- без Сабантуйга барабыз;
-Сабантуйга чакыру , бәйрәмдә нишләгәнеңне әйтә белү;
-җәйге ял турында сөйләү;
-ситуатив күнегүләр башкару;
Чыгарылыш сыйныф укучысына түбәндәгеләрне үзләштерү мөмкинлеге бирелә:
- хәрефләрне һәм сүзләрне дөрес язу;
- аерым җөмләләрне, кечкенә текстларны үзгәрешсез күчереп язу;
- әйтелеше белән язылышы арасында аерма булмаган сүзләрне дөрес язу;

Проектны тормышка ашыруның көтелгән нәтиҗәләре :

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнә:
- тәкъдим ителгән темага материал тупларга һәм аларны системага салырга;

- слайдлар ярдәмендә план төзергә; башкаларның фикерен ишетә һәм тыңлый, иптәшләрен хөрмәт итәргә.

Укучы түбәндәгеләрне өйрәнү мөмкинлеген ала:

- максатка ирешүнең юлларын ачык итеп билгеләргә; белемнәрен тикшерә һәм бәяли алырга; парларда эшләргә.

Уку предметының эчтәлеге

1 нче сыйныф

Бүлек исеме	**Эш программасы бүлегенең кыскача эчтәлеге**	Сәг.саны
Әйдәгез, танышабыз!	Дуслар, сыйныфташлар белән танышу: исеме, яше, кайда яшәве, укуы. Сөйләм этикеты үрнәкләрен кулланып сәламләү, хәл сорау, саубуллашу.	5
Минем мәктәбем һәм сыйныфым.	Дәресләр, уку әсбаплары. Укытучылар. Татар теле дәресләре. Китапханә. Сыйныфташлар белән үзара мөнәсәбәтләр	5
Мин һәм минем гаиләм.	Гаилә әгъзалары, аларның исемнәре, һөнәрләре. Ялны бергә үткәрү, ял көне (зоопаркта, циркта, бакчада). Өлкәннәргә карата әдәпле караш.	5
Минем көнем	Көндәлек режим. Шәхси гигиена. Сәламәтлек.	5
Сатып алынган әйберләр	Өс киеме, аяк киеме, ашамлыклар, уенчыклар, китаплар кибетендә. Базарда.	9
Бәйрәмнәр һәм ял итү.	Татар һәм рус халыкларының милли бәйрәмнәре һәм йолалары. Туган көн, Яңа ел, Әниләр көне. Бүләкләр. Котлаулар. Милли ризыклар.	7
Ашханәдә	Татар халык ашлары. Ризык исемнәре . Ашханәдә .	6
Спорт уеннары, сәламәтлек.	Минем яраткан шөгыльләрем һәм уеннарым. Спорт уеннары. Җәйге, кышкы спорт төрләре.	5
Минем республикам.	Гомуми мәгълүмат: исеме, башкаласы, шәһәрләре, елгалары. Транспорт. Истәлекле урыннар. Казан – Татарстанның башкаласы. Балалар язучылары һәм шагыйрьләре.	3
Туган якның табигате.	Йорт хайваннары һәм кыргый хайваннар. Кошлар. Үсемлекләр. Ел фасыллары. Һава торышы. Табигатьне саклау.	16
	Барысы	66

Лингвистик белем- күнекмәләр.

Сөйләмнең график , коллиграфик орфографик үзенчәлекләре .

Татар алфавиты . Аваз-хәрефләрнең туры килүе Сузык һәм тартык авазлар,аларның аермасы. Калын һәм нечкә сузыклар. Яңгырау һәм саңгырау тартыкларны аерырга өйрәнү. Сүзләрне иҗекләргә бүлү, иҗекләп икенче юлга күчерү. Озын һәм кыска сузыкларны сүзләрдә дөрес итеп әйтә белү. Татар хәрефләренең кабул ителгән формаларын дөрес язу. Хикәя һәм сорау җөмләләрне интонацион яктан дөрес әйтергә гадәтләндерү. Җөмлә ахырында дөрес тыныш билгеләрен куеп язарга күнектерү. Ялгызлык исемнәрен баш хәрефтән башлап язарга өйрәнү. Матур һәм дөрес язу күнекмәләре булдыру.

Сөйләмнең фонетик үзенчәлеге.

Авазлар һәм аларның татар телендә туры килүе . Калын һәм нечкә сузык аваз белән сүзләр .Актив кулланыштагы сүзләр (сузыклар белән : ә,ү,ө,э,о). Сүзләрдә специфик тартык авазлар [къ], [гъ], [w], [ж], [ң], [h], [ч] [‘] Сүзләрнең дөрес әйтелеше *я, ю, е:ярата* [йа°рата], *яши* [йәши], *юл* [йул], *юкә*[йүкә], *ел* [йыл], *егет* [йэгэт]. Тартыкларныя чиратлашуы (к//г, п//б). Әйтелеш нормалары : озын һәм кыска сузыклар , яңгырау тартыкларның сүз һәм иҗек ахырында саңгыраулашуы . Татар һәм рус телләрендәге сузык һәм тартык авазларны чагыштырып, дөрес әйтә белү, Сүз басымы , фраза . Сүзләрдә басымны дөрес кую. Интонация , саналу , боеру , котлау , гафу сорау , үтенеч җөмләләрне дөрес әйтү.

Сөйләмнең лексик үзенчәлеге.

Лексик берәмлекләр .Татар һәм рус теленең уртак сүзләре . Интернациональ сүзләр (мәсәлән , *компьютер, фильм*). Сүзләр –предметның исеме , аларның билгесе һәм хәрәкәте .Гади , тотрыклы сүзтезмәләр . Татар халкының культурасын чагылдырган сөйләм этикеты элементлары .

Сөйләмнең грамматик үзенчәлеге.

1. Исемнәрнең берлек һәм күплек саны.
2. Исемнәргә **кем? нәрсә?** Сорауларын куя белү.
3. Исемнәрнең 1, 2 затта берлектә тартым белән төрләнеше белән таныштыру.
4. Исемнәрнең юнәлеш, чыгыш, урын-вакыт килешләре белән таныштыру.
5. Микъдар һәм тәртип саннары белән таныштыру (1-10 саннары).
6. Зат алмашлыкларын берлектә баш, иялек, юнәлеш килешләрендә сөйләмдә куллану белән таныштыру.
7. **Бу** күрсәтү алмашлыгын сөйләмдә куллану.
8. **Кая? Кайда? Кайдан?** сорауларына җавап бирә белү.
9. **Ничә? Ничек?Нинди?** сорауларына җавап бирә белү.
10. Хәзерге заман хикәя фигыльнең 1,2,3 зат формаларын берлектә сөйләмдә куллану.
11. Боерык фигыльнеңII затта берлек сан формасы белән таныштыру.
12. **-мы/-ме**, **түгел, әле** кисәкчәләренсөйләмдәкуллану.
13. **Белән** бәйлеген исем белән сөйләмдә куллану.
14. **Һәм** теркәгечен сөйләмдә куллану.
15. **Сыйфат+исем** төзелмәсен сөйләмдә куллану.
16. **Сан+исем** төзелмәсен сөйләмдә куллану.
17 . Татар теленең җөмлә төзелеше .

2нче сыйныф

Бүлек исеме	**Эш программасы бүлегенең кыскача эчтәлеге**	Сәг.саны
Минем мәктәбем һәм сыйныфым.	Бер-береңә итагатьле сүзләр әйтә белү; исәнләшә белү ,уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын, кирәклеген хәбәр итә белү (сорау); иптәшеңә тәкъдим итү	6
Сатып алган әйберләр .	Яшелчәләр. Җиләк-җимешләр. Базарда.Кием исемен әйтә белү. Киемнәрнең бәяләрен сорый, нинди кием яратканыңны әйтә белү. Нинди ашамлыклар кирәген әйтә белү	6
Минем көнем	Шәхси гигиена.Тән әгъзалары атамалары. Табибка кайсы җирең авыртуын әйтә белү.	3
Туган якның табигате.	Көз,кыш ,яз , җәй билгеләре. Кошларга җимлек куябыз. Һава торышын сорый, әйтә белү	10
Мин һәм минем гаиләм	Безнең гаилә. Гаилә әгъзаларының исемнәрен атый, гаиләдә кемнәр, ничә кеше барлыгын, кайда эшләүләрен һәм укуларын әйтә белү Татар халык	4

	ашлары.	
Минем республикам .	Татарстан шәһәрләрен әйтә белү. Кайсы шәһәргә барганны сорый белү. Татарстан, шәһәрләренең, елгаларының атамаларын әйтә белү.	5
	Барысы	34

Лингвистик белем- күнекмәләр.

Сөйләмнең график , коллиграфик орфографик үзенчәлекләре .

Татар алфавиты.Сузык авазлар.Калын һәм нечкә сузыклар,аларны дөрес әйтү һәм язу күнекмәләрен камилләштерү.Татар теленең үзенчәлекле сузыклары һәм аларны белдерә торган хәрефләрнең язылышы.Сүзләрне транскрипҗөия билгеләре белән яза белү.Тартык авазлар.Яңгырау һәм саңгырау авазлар, аларны дөрес әйтә һәм дөрес язу күнекмәләрен камилләштерү.Сүзләрне иҗекләргә бүлү,укылган иҗекләр санын билгели белү. Татар хәрефләрен кабул ителгән формаларын дөрес язу.Җөмлә ахырында тыныш билгеләрен интонациягә бәйле рәвештә кую.

Сөйләмнең фонетик үзенчәлеге

Авазлар һәм аларның татар телендә туры килүе . Сингармонизм законы Калын һәм нечкә сузык аваз белән сүзләр .Актив кулланыштагы сүзләр (сузыклар белән : ә,ү,ө,э,о). Сүзләрдә специфик тартык авазлар [къ], [гъ], [w], [ж], [ң], [h], [ч] [‘] .Тартыкларныя чиратлашуы (к//г, п//б). Әйтелеш нормалары : озын һәм кыска сузыклар , яңгырау тартыкларның сүз һәм иҗек ахырында саңгыраулашуы . Татар һәм рус телләрендәге сузык һәм тартык авазларны чагыштырып, дөрес әйтә белү, Сүз басымы , фраза . Сүзләрдә басымны дөрес кую. Интонация , саналу , боеру , котлау , гафу сорау , үтенеч җөмләләрне дөрес әйтү.

Сөйләмнең лексик үзенчәлеге.

Лексик берәмлекләр .Татар һәм рус теленең уртак сүзләре . Интернациональ сүзләр (мәсәлән , *компьютер, фильм*). Сүзләр –предметның исеме , аларның билгесе һәм хәрәкәте .Гади , тотрыклы сүзтезмәләр . Татар халкының культурасын чагылдырган сөйләм этикеты элементлары .

Сөйләмнең грамматик үзенчәлеге.

1. Исемнең төшем килеше белән таныштыру.
2. Исемнәрнең юнәлеш, чыгыш, урын-вакыт килешләрен сөйләмдә кулануны камилләштерү.
3. Исемнәрнең берлек санда 1,2 затта тартым белән төрләнешен сөйләмдә кулануны камилләштерү.
4. Исемнәрнең берлек санда 3 затта тартым белән төрләнеше белән таныштыру (*аның китабы, сумкасы*).
5. Сыйфатның гади дәрәҗәсен сөйләмдә куллану.
6. 11дән 20 кадәр саннарны сөйләмдә куллану.
7. Миң, син зат алмашлыкларын юнәлеш килешендә сөйләмдә куллану.
8. Зат алмашлыкларын күплектә сөйләмдә куллану.
9. **Кайчан?** сорау алмашлыгы белән таныштыру.
10. **Кем? Нәрсә? кайда? кая? кайдан? нинди? ничек? ничә? ничәнче?** сорауларына җавап бирә, аларны кулланып, сорау бирә белүне камилләштерү.
11. Хәзерге заман хикәя фигыльнең 1,2,3нче зат юклык формасы белән таныштыру.
12. Билгеле үткән заман хикәя фигыльнең барлыкта һәм юклыкта берлек сан 1,2,3нче зат формасы белән таныштыру.
13. Боерык фигыльнең барлык һәм юклык формалары белән таныштыру.
14. **Кирәк, кирәк түгел, ярый, ярамый** хәбәрлек сүзләрен сөйләмдә куллану.
15. Чөнки ,ә , ләкин , һәм теркәгечләрен сөйләмдә куллану.
16. Гади , җәенке җөмләләр .

3 нче сыйныф

Бүлек исеме	**Эш программасы бүлегенең кыскача эчтәлеге**	Сәг.саны
Минем мәктәбем һәм сыйныфым	Беренче сентябрь – белем бәйрәме. Төслә . Без дәрестә. Мин билге алам. Без китапханәгә йөрибез.Яраткан китабым.	5
Минем көнем	Шәхси гигиена предметларын кулланып нәрсә эшләгәнеңне әйтә, сорый белү. Тән әгъзалары атамаларын эйтә белү. Предметның барлыгын, юклыгын сорый, аңа җавап бирә белү.	3
Ашханәдә .	Без ашханәдә ашыйбыз. Минем яраткан ашларым. Безгә кунаклар килә. Без табын әзерлибез.	4
Без эти-әниләргә булышабыз .	Минем эти – әнием кем булып эшли? Без өйдә булышабыз. Без табын әзерлибез. Әдәпле сөйләшү кагыйдәләре. Өлкәннәргә булышу. Өлкәннәрне хөрмәт итү.	4
Бәйрәмнәр	Кыш билгеләрен эйтә белү. Кышкы уен төрләрен әйтә, уенга чакыра белү. Хикәя төзи белү.Бәйрәм белән котлау.	4
Минем республикам	Татарстан шәһәрләрен әйтә белү. Кайсы шәһәргә барганны сорый белү. Текст эчтәлеген сөйли белү.	8
Туган якның табигате	Дүрт аяклы дусларны сурәтләү, аларны карау. Минем яраткан песием. Ел фасыллары турында сөйли белү.Каникулны ничек үткәру,Сабантуйда катнашу турында сөйләү.	6
	Барысы	34

Лингвистик белем- күнекмәләр.

Сөйләмнең график , коллиграфик орфографик үзенчәлекләре .

Татар алфавиты.Сузык авазлар.Калын һәм нечкә сузыклар,аларны дөрес әйтү һәм язу күнекмәләрен камилләштерү.Татар теленең үзенчәлекле сузыклары һәм аларны белдерә торган хәрефләрнең язылышы.Сүзләрне транскрипция билгеләре белән яза белү.Тартык авазлар.Яңгырау һәм саңгырау авазлар, аларны дөрес әйтә һәм дөрес язу күнекмәләрен камилләштерү.Сүзләрне иҗекләргә бүлү,укылган иҗекләр санын билгели белү. Татар хәрефләрен кабул ителгән формаларын дөрес язу.Җөмлә ахырында тыныш билгеләрен интонациягә бәйле рәвештә кую.

Сөйләмнең фонетик үзенчәлеге

Авазлар һәм аларның татар телендә туры килүе . Сингармонизм законы Калын һәм нечкә сузык аваз белән сүзләр .Актив кулланыштагы сүзләр (сузыклар белән : ә,ү,ө,э,о). Сүзләрдә специфик тартык авазлар [къ], [гъ], [w], [ж], [ң], [h], [ч] [‘] Сүзләрнең дөрес әйтелеше *я, ю, е:ярата* [йа°рата], *яши* [йәши], *юл* [йул], *юкә*[йүкә], *ел* [йыл], *егет* [йэгэт]. Тартыкларныа чиратлашуы (к//г, п//б). Әйтелеш нормалары : озын һәм кыска сузыклар , яңгырау тартыкларның сүз һәм иҗек ахырында саңгыраулашуы . Татар һәм рус телләрендәге сузык һәм тартык авазларны чагыштырып, дөрес әйтә белү, Сүз басымы , фраза . Сүзләрдә басымны дөрес кую. Интонация , саналу , боеру , котлау , гафу сорау , үтенеч җөмләләрне дөрес әйтү.

Сөйләмнең лексик үзенчәлеге.

Лексик берәмлекләр .Татар һәм рус теленең уртак сүзләре . Интернациональ сүзләр (мәсәлән , *компьютер, фильм*). Сүзләр –предметның исеме , аларның билгесе һәм хәрәкәте. .Гади , тотрыклы сүзтезмәләр . Татар халкының культурасын чагылдырган сөйләм этикеты элементлары . Сүз ясалышы турында беренчел күзаллау булдыру: парлы (*савыт-саба)*, кушма (*ташбака) һәм* (*салават күпере)* сүзләре.

Сөйләмнең грамматик үзенчәлеге.

1. Исем – сүз төркеме белән таныштыру.
2. Исемнең иялек килеше белән таныштыру.
3. **Чы/-че -** исем ясагыч кушымчалары белән таныштыру.
4. Сыйфат – сүз төркеме белән таныштыру.
5. Чагыштыру дәрәҗәсендәге сыйфатлар белән танышу.
6. Синоним һәм антоним сыйфатларны сөйләмдә куллану.
7. 21дән 100 кадәр саннарны сөйләмдә куллану.
8. **Аннан соң** рәвешеһәм **һәр, һәркем, барлык,** алмашлыклары белән таныштыру.
9. Фигыль – сүз төркеме, аның хәзерге һәм үткән заман формалары белән таныштыру.
10. Билгеле үткән заман хикәя фигыльнең барлыкта күплектә 1,2,3 зат формалары белән таныштыру.
11. **–гына/-генә, -кына/-кенә** кисәкчәләре белән таныштыру.
12. **Янында, алдында, артында, турында** бәйлек сүзләрен сөйләмдә куллану.
13. **Ләкин, чөнки, шуңа күрә** теркәгечле җөмләләрне сөйләмдә куллану.
14. **Казан шәһәре, киемнәр кибете** – төзелмәләре белән таныштыру.
15. **Сәгать ничә? Сәгать ничәдә?** сорауларын һәм аңа җавапларны сөйләмдә куллана белү.

4 нче сыйныф

Бүлек исеме	Эш программасы бүлегенең кыскача эчтәлеге	Сәг.саны
Минем мәктәбем һәм сыйныфым	Яңа уку елы башлана.Уку-язу әсбаплары. Яңа уку елына әзерлек. Минем эш урыным. Без дәрестә. Без контроль эш эшлибез.	11
Туган якның табигате.	Нәрсә ул табигать? Һава торышы. Дару үләннәре. Кошлар – безнең дусларыбыз. Йорт һәм кыргый хайваннар. Кыргый хайваннар турында кыскача мәгълүмат. Кышкы табигать. Кышкыуеннар. Кар бабай ясау. Яңа ел бәйрәменә барабыз.	24
Мин һәм минем дусларым	Минем дустым, аның исеме, яше, характер сыйфатлары,аның шөгыле һәм безнең бергә эшләгән эшләр. Дуслар арасындагы мөнәсәбәтләр.Чын дуслык. Дуска хат.	9
Туган якның табигате	Дүрт аяклы дусларыбызның кыяфәтләре, гадәтләре. Дүрт аяклы дусларыбызга карата мөнәсәбәт.	7
Бәйрәмнәр	Язгы табигать. 8 Март – әниләр бәйрәме. Мин әнигә булышам. Карга боткасы.	6
Минем республикам	Татарстанның дәүләт символлары. Республикада яшәүче милләтләр. Без Казанга барабыз. Татарстан шәһәрләре.	5
Сәфәр һәм сәяхәт.	Җәйге табигать. Җәйге ял. Җиләккә бару. Диңгездә һәм авылда ял.	4
Татар халкының күренекле вәкилләре.	Балалар язучылары. Шагыйрьләр. Балалар фольклоры.	2
	Барысы	68

Лингвистик белем- күнекмәләр.

Сөйләмнең график , коллиграфик орфографик үзенчәлекләре .

Татар алфавиты . Аваз-хәрефләрнең туры килүе Татар хәрефләренең кабул ителгән формаларын дөрес язу. Хикәя һәм сорау җөмләләрне интонацион яктан дөрес әйтергә гадәтләндерү. Җөмлә ахырында дөрес тыныш билгеләрен куеп язарга күнектерү. Ялгызлык исемнәрен баш хәрефтән башлап язарга өйрәнү. Матур һәм дөрес язу күнекмәләре булдыру.

Сөйләмнең фонетик үзенчәлеге.

Авазлар һәм аларның татар телендә туры килүе . Калын һәм нечкә сузык аваз белән сүзләр Актив кулланыштагы сүзләр (сузыклар белән : ә,ү,ө,э,о). Сүзләрнең дөрес әйтелеше я, ю, е:ярата [йа°рата], яши [йәши], юл [йул], юкә[йүкә], ел [йыл], егет [йэгэт]. Тартыкларның чиратлашуы (к//г, п//б). Әйтелеш нормалары : озын һәм кыска сузыклар , яңгырау тартыкларның сүз һәм иҗек ахырында саңгыраулашуы . Интонация , саналу , боеру , котлау , гафу сорау , үтенеч җөмләләрне дөрес әйтү.

Сөйләмнең лексик үзенчәлеге.

Лексик берәмлекләр . Сүзләр –предметның исеме , аларның билгесе һәм хәрәкәте .Гади , тотрыклы сүзтезмәләр . Татар халкының культурасын чагылдырган сөйләм этикеты элементлары .

Сөйләмнең грамматик үзенчәлеге.

1. Исемнәрнең килеш белән төрләнешен сөйләмдә куллануны камилләштерү.
2. Тартымлы исемнәрнең күплек санда төрләнеше белән таныштыру.
3. Кушма, парлы исемнәрнең мәгънәләрен аңлап, сөйләмдә куллану.
4. Чагыштыру, артыклык дәрәҗәсендәге сыйфатларның мәгънәләрен аңлап, сөйләмдә куллану.
5. Вакыт рәвешләре (*бүген, иртәгә, кичә, иртән*) белән таныштыру.
6. **Монда, анда** рәвешләрен сөйләмдә куллану.
7. Тамыр, кушма, тезмә саннар белән таныштыру.
8. Мин, син зат алмашлыкларының иялек, юнәлеш, урын-вакыт килешләрендә сөйләмдә кулланышы.
9. **Кемдер, нәрсәдер** алмашлыклары белән таныштыру.
10. Билгесез үткән заман хикәя фигыльне барлыкта 3 затта сөйләмдә куллану.
11. **Ашыйсы килә, эчәсе килә** формалары белән таныштыру.
12. **Кебек** бәйлеген сөйләмдә куллану.
13. **Кадәр, соң** – бәйлекләре белән таныштыру.
14. Ян бәйлек сүзен юнәлеш, чыгыш, урын-вакыт килешендә куллану.
15. **Уйнарга яратам, уйный башлады** – төзелмәләре белән таныштыру.
16. Тиңдәш кисәкле җөмләләр .

Тематик планлаштыру.

1 нче сыйныф

№	Бүлекләр	Дәрес темасы, эчтәлек элементлары	Сәг.саны
Әйдәгез танышабыз! (5 сәг.) Минем республикам.(3 сәг.) Туган якның табигате.(4 сәг.) Спорт уеннары, сәламәтлек. (4сәг.)			
1		Укытучы белән танышу.*Әңгәмәдәшең белән контакт*	

		урнаштыра,таныша,сорау бирә белү.	1
2	**Әйдәгез таныша быз. (5 сәг.)**	Сыйныфташлар белән танышу**.** *Синең исемең ничек?соравын бирә белү.Әңгәмәдәшең белән контакт урнаштыра,таныша,сорау бирә белү.Исемнәргә кем? нәрсә? сорауларын куя белү.*	1
3		Дуслар белән танышу.Үзең турында сөйләү, әңгәмәдәшеңнең сорауларына җавап бирү. *Букем?Бунәрсә?сораулары һәм аңа җавап формалары. Букем? Бу нәрсә?сораулары аша кирәкле информацияне ала белү.*	1
4		Сөйләм этикеты үрнәкләрен кулланып сәламләү, хәл сорау, саубуллашу**.** *Бер-береңнең исемен, яшен сорау, яшәү урынын әйтү.Раслау һәм инкарь итү формалары. Кире кага һәм раслый белү (түгел сүзе).*	1
5		Сөйләм этикеты үрнәкләрен кулланып хәл сорау**.***Без сорау бирәбез.Сорау ярдәмендә ачыклый белү (малаймы?)Татар халкының культурасын чагылдырган сөйләм этикеты элементлары.*	1
6	**Минем республикам.(3 сәг.)**	Гомуми мәгълүмат: исеме, башкаласы. *Татарстан. Үзең яшәгән җирлекнең исемен әйтә белү.Интернациональ сүзләр.*	1
7		Татарстан шәһәрләре, елгалары. *Син кайда яшисең? соравы һәм аңа җавап формасы.Син кайда яшисең? соравын куя һәм аңа җавап бирә белү. Микъдар һәм тәртип саннары белән таныштыру (1-10 саннары).*	1
8		Истәлекле урыннар. Транспорт. *Казан – Татарстанның башкаласы. Казан шәһәренең истәлекле урыннары турында сөйләшү.1 дән 10 га кадәрсаннарны әйтә (саный), саннар кулланып, яшеңне әйтә белү.*	1
9	**Туган якның табигате. (4 сәг.)**	Кыргый хайваннар**.***Кыргый хайваннарның исемнәрен атый һәм санын әйтә белү.Актив кулланыштагы сүзләр (сузыклар белән : ә,ү,ө,э,о).*	1
10		Урман дусларыбыз.*Хайваннарның кайда яшәгәнен әйтә, аларны сурәтли белү.Исемнәрнең берлек һәм күплек саны.*	1
11		Кошлар. Үсемлекләр. *Кошлар, үсемлекләр исемнәрен атый һәм санын әйтә белү. “Теремкәй” әкиятенең эчтәлеген искә төшерү.*	1
12		Ел фасыллары. Һава торышы. *Һава торышын, ел фасылларынсурәтләп сөйләү.*“Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү.	1
13	**Спорт уеннары, сәламәтлек. (4сәг.)** .	Спорт уеннары**.** *Командалар бирәбез. Иптәшеңә командалар бирә белү.Боерык фигыльнеңII затта берлек сан формасы белән таныштыру.*	1
14		Спорт бәйрәме**.** *Акбай нишли? Нишли? соравын куя һәм аңа җавап бирә белү. Калын һәм нечкә сузыклар.*	1
15		Җәйге, кышкы спорт төрләре.*Нишлисең? соравы һәм аңа җавап формасы. Нишлисең? соравын куя һәм аңа җавап бирә белү.*	1
16		Минем яраткан шөгыльләрем һәм уеннарым. *Кем белән уйныйсың? соравы һәм аңа җавап формасы. Кем*	1

		белән уйныйсың?соравын куя һәм аңа җавап бирә белү.	
. Спорт уеннары, сәламәтлек. (1 сәг.) Минем мәктәбем һәм сыйныфым(5сәг.)Туган якның табигате. (8 сәг.)			
17	**Спорт уеннары, сәламәтлек. (1 сәг.)**	Минем яраткан шөгыльләрем һәм уеннарым. *Син ничәнче? Ничәнче? соравын куя һәм аңа җавап бирә белү. Предметларның тәртип санын әйтә белү.*	1
18	**Минем мәктәбем һәм сыйныфым.(5сәг.)**	Дәресләр. Уку- язу әсбаплары.*Уку һәм язуның төп кагыйдәләре. Уку-язу әсбапларының исемен, санын, төсен, барлыгын, юклыгын әйтә белү.-мы/-ме, түгел, әле кисәкчәләрен сөйләмдә куллану.*	1
19		Уку-язу әсбапларының саны, төсе, барлыгы һәм юклыгы**.** *Уку-язу әсбапларының исемен, санын, төсен, барлыгын, юклыгын әйтә белү, аларны үзеңә сорап ала белү. Мәктәптә уку хезмәте.*	1
20		Укытучылар. *Укытучы, укучы сүзләрен дөрес әйтү.Уку-язу әсбапларының кирәклеген әйтә, иптәшеңә тәкъдим итә, үзеңә сорап алу белү. Мәктәптә уку хезмәте. Татар алфавиты.*	1
21		Татар теле дәресләре. *Без ничек укыйбыз? Үзеңнең һәм иптәшеңнең ничек укыганын әйтә белү. Татар теленең җөмлә төзелеше .*	1
22		Сыйныфташлар белән үзара мөнәсәбәтләр.*Ничәнче сыйныфта укыганыңны әйтә белү.Кайда? соравы һәм аңа җавап формасы. Предметларның урынын,санын әйтә белү.*	1
23	**Туган якның табигате. (8 сәг.)**	Йорт хайваннарыһәм кошлары. *Йорт хайваннарының һәм кошларының исемнәрен әйтә, саный белү.*	1
24		Хайваннарны сурәтләү. Диалогик сөйләм. *Кая? соравы һәм аңа җавап формасы. Хайваннарны сурәтли белү. Кая? соравын үзләштерүһәм, аңа җавап буларак, исемнәрнең юнәлеш килеше формасы белән таныштыру.*	1
25		Табигатьне саклау турында фикер алышу.*Диалог төзү.Озын һәм кыска сузыкларны сүзләрдә дөрес итеп әйтә белү.*	1
26		Һава торышы. *Һава торышын сөйләү.Кайдан? соравы һәм аңа җавап формасы. Иптәшеңнең кайдан кайтканын сорый һәм үзеңнең кайдан кайтканыңны әйтә белү. Ялгызлык исемнәрен баш хәрефтән башлап язарга өйрәнү. Матур һәм дөрес язу күнекмәләре булдыру.*	1
27		Яшелчәләр. *Яшелчә исемнәрен, санын, аларның төсен, тәмен әйтә, аларны сорап ала белү.Кирәк, кирәкми сүзләрен сөйләмдә куллануны камилләштерү.Сүзләрне иҗекләргә бүлү.*	1
28		Җиләк-җимешләр. *Нинди? соравы һәм аңа җавап формасы.Җиләк- җимешләр исемнәрен, санын, аларның төсен,тәмен әйтә, аларны сорап ала белү.Яңгырау һәм саңгырау тартыкларны аерырга өйрәнү.*	1

29		Рус халык әкияте “Шалкан”.*Сүзләрнең җөмлә башында һәм ялгызлык исемнәрдә баш хәрефтән язылуы. “Шалкан” әкиятенең эчтәлеге белән таныштыру.*	1
30		Мин нәрсә яратам (яратмыйм). *Нәрсә яратканыңны, яратмаганыңны әйтә, сорый белү.*	1
.Бәйрәмнәр һәм ял итү. (7 сәг.) Минем көнем .(5 сәг.)Мин һәм гаиләм. (5 сәг.)Ашханәдә.(4 сәг.)			
31	**Бәйрәмнәр һәм ял итү.(7 сәг.)**	Кыш билгеләре.*Кыш билгеләрен әйтә, кышкы уенга чакыра, көн нинди булуын сорый белү.*	1
32		Яңа ел. *Кыш бабай килә. Кыш бабай, Кар кызыисемнәрен әйтә, Кыш бабайданбүләк сорап ала белү.*	1
33		Минем чанам бар.*Чана, чаңгы, тимераяксүзләрен әйтә белү. Бу предметларның барлыгын,юклыгын, нәрсә белән шуганыңны әйтә белү.*	1
34		Кышкы уеннар.*Чана, чаңгы, тимераяк сүзләрен әйтә белү. Бу предметларның барлыгын, юклыгын, нәрсә белән шуганыңны әйтә белү.*	1
35		Яңа ел бәйрәме. Бүләкләр. Котлаулар.*Бәйрәмгә барганыңны, бәйрәмнең кайда булганын әйтә белү.* Белән бәйлеген исем белән сөйләмдә куллану. *Җөмлә ахырында дөрес тыныш билгеләрен куеп язарга күнектерү.*	1
36		Татар һәм рус халыкларының милли бәйрәмнәре һәм йолалары. *Бәйрәмгә барабыз Бәйрәмгә барганыңны, бәйрәмнең кайда булганын әйтә* белү.*Һава торышын тасвирлый белү.Әйтелеш нормалары : озын һәм кыска сузыклар , яңгырау тартыкларның сүз һәм иҗек ахырында саңгыраулашуы .*	1
37		Уенга чакыру. *Берберенне уенга чакырабелү.*Актив кулланыштагы сүзләр (сузыклар белән : ә,ү,ө,э,о).	1
38	**Минем көнем. (5 сәг.)**	Көндәлек режим. *Көндәлек режим турында сөйләшү.Тән әгъзаларының исемнәре. Тән әгъзаларының исемнәрен әйтә белү.*	1
39		Кай җирең авырта?*Кай җирең авыртканын сорый, әйтә белү; авырта фигыленең юклык формасы белән таныштыру*	1
40		Сәламәтлек. *Сәламәт булу өчен киңәшләр бирү.*	1
41		Шәхси гигиена предметлары. *Шәхси гигиена предметларының исемнәрен әйтү, аларның барлыгын, юклыгын, кирәклеген әйтү. Исемнәрне I, II зат тартым белән төрләндерү күнекмәләрен камилләштерү.*	1
42		Шәхси гигиена предметларын сорап алу. *Шәхси гигиена предметларының исемнәрен әйтә, аларның барлыгын, юклыгын, кирәклеген әйтә, аларны сорап ала белү.*	1
43	**Мин һәм гаиләм. (5 сәг.)**	Гаилә әгъзалары. *Гаилә әгъзаларын атый, үз гаиләңт урында сөйли белү. -мы/-ме, түгел, әлекисәкчәләрен сөйләмдә куллану.*	1
44		Минем гаиләм. *Җөмлә ахрында тыныш билгеләре: нокта, сорау һәм өндәү билгеләре. Гаилә әгъзалары, аларның исемнәре, һөнәрләре. Гаиләәгъзаларын атау, алар турында (исемнәре, яшьләре, холыклары, һөнәрләре) сөйләү.*	1

45		Ял көне (зоопаркта, циркта, бакчада). *Җөмлә ахырында дөрес тыныш билгеләрен куеп язарга күнектерү.* *Яз җитә. Яз фасылы турында,язгы көнне сурәтләп сөйли белү.*	1
46		Өлкәннәргә карата әдәпле караш.*8 нче Март – аниләр бәйрәме.Бәйрәм белән котлый белү.*	1
47		Ялны бергә үткәрү. *Бәйрәм белән котлый белү. Син алмашлыгын төшемкилешендә куллануны үзләштерү.*	1
48	**Ашханәдә. (4 сәг.)**	Татар халык ашлары. *Татар халык ашларының атамаларын,әйтә белү.Матур һәм дөрес язу күнекмәләре булдыру.*	1
49		*Тәмле* ризыклар. *Татар халык ашларының атамаларын, ризыкларның тәмле булуын әйтә белү.*	1
50		Кунакта. *Нинди ризыклар яратканыңны, нинди ризык кирәк икәнен, нәрсә белән чәй эчкәнеңне әйтә белү. Сүзләрне иҗекләргә бүлү, иҗеклəп икенче юлга күчерү.*	1
51		Өлкәннәрне хөрмәт итү. *Кунакны каршы алу* *Кунакларны каршы ала белү, аларны табынга чакыра белү.*	1
Ашханәдә.(2 сәг.) Сатып алынган әйберләр .. (9 сәг.). Туган якның табигате. (4 сәг.)			
52	**Ашханәдә. (4 сәг.)**	Өлкәннәргә булышу . *Кунакны каршы алу.* *Кунакларны каршы ала белү, аларны табынга чакыра белү; -мы/ме сорау кисәкчәләрен куллану.*	1
53		Әдәпле сөйләшү кагыйдәләре.*Табын янында. Кунакларны каршы ала белү, аларны табынга чакыра белү; -мы/ме сорау кисәкчәләрен куллану.*	1
54	**Сатып алынган әйберләр . (9 сәг.)**	Ашамлыклар. *Азыктөлек исемнәрен, нәрсә ашаганыңны, эчкәнеңне әйтү. Эч, аша фигыльләрен I, II,III затта берлек санда куллана белү.*	1
55		Ашамлыклар кибетендә.*Ашамлыклар кибетендә ашамлык сатып ала белү.Сүзләрнең дөрес әйтелеше.*	1
56		Ашамлыклар кибетендә.*Ашамлыклар кибетендә ашамлык сатып ала белү.*	1
57		Савыт- саба. *Савыт-саба исемнәрен дөрес әйтү.Тартыкларның чыратлашуы (к//г, п//б).*	1
58		Савыт- саба кибетендә. *Савыт- саба исемнәрен дөрес әйтә, сатып ала белү.*	1
59		Өс киеме, аяк киеме. *Киемнәрнең исемен, төсен, нинди кием кирәген әйтү. Сүзләр –предметның исеме , аларның билгесе һәм хәрәкәте.*	1
60		Киемнәр.Киемнәр кибетендә. *Кием исемнәрен дөрес әйтә, сатып ала белү.* *Киемнәрнең исемен, төсен, нинди кием кирәген әйтә, сатып ала белү.*	1
61		Уенчыклар, китаплар кибетендә. *Уенчыклар, китапларның кирәген әйтә, сатып ала белү.Тартыкларныә чыратлашуы (к//г, п//б).*	1

62		Базарда. *Базарда ашамлык сатып ала белү.Сүзләрдә спецификасык тартык авазлар [къ], [гъ], [w], [җ], [ң], [h], [ч] [‘]*	1
63	**Туган якның табигате. (4 сәг.)**	Җәй җитә.*Җәй билгеләрен әйтә белү.*	1
64		Җәйге ял.*Җәй билгеләрен әйтә белү.Җәйге ял турындасөйли белү.*	1
65		Без Сабантуйга барабыз. *Дусларны Сабантуй бәйрәменә чакыра белү.Интонация , саналу , боеру , котлау , гафу сорау , үтенеч җөмләләрне дөрес әйтү.*	1
66		Без Сабантуйга барабыз. *Бәйрәмдә нишләгәнеңне әйтә белү.*	1

2нче сыйныф

№	Бүлекләр	Дәрес темасы, эчтәлек элементлары	Сәг. саны
Минем мәктәбем һәм сыйныфым .(6 сәг.)			
1	**Минем мәктәбем һәм сыйныфым. (6 сәг.)**	Уку –язу әсбаплары.*Уку-язу әсбапларының исемен әйтә белү.* Уку предметлары .*Уку-язу әсбапларының барлыгын, кирәклеген хәбәр итә белү.*	1
2		Бүген беренче сентябрь !*Татар теленең хәреф-аваз системасын белү.* Мәктәптә. *Предметларны, саннар кулланып, үзеңә сорый белү.*	1
3		Уку–язу әсбаплары. *Уку-язу әсбапларының исемен әйтә белү.Кирәк, кирәк түгел, ярый, ярамый хәбәрлек сүзләрен сөйләмдә куллану.*	1
4		Уку предметлары. *Уку-язу әсбапларының барлыгын, кирәклеген хәбәр итә белү.Тартыкларныя чиратлашуы (к//г, п//б).* Мәктәптә .*Предметларны, саннар кулланып, үзеңә сорый белү.1-20 кадәр саннар .*	1
5		Мин укучы. *Үзеңнең мәктәптәге уку хезмәтен әйтә белү.Алмашлык .*	1
6		Коля укый . *Иптәшеңнең һәм үзеңнең мәктәптәге уку хезмәтен әйтә белү.Сүзләрдә спецификасык тартык авазлар.* Коля язамы? *Үзеңнең, дусларыңның нишләвен әйтә , сорый белү.* *Үзеңнең,иптәшеңнең эшләгән эшләрен билгеле үткән заманда әйтә белү.*	1
Сатып алган әйберләр.(3сәг.)Минем көнем.(3 сәг.)			
7	**Сатып алган әйберләр. (3сәг.)**	Көзен базарда. *Көзге үзгәрешләрне әйтә белү .* Яшелчәләр .	1
8		“Базарда” тексты. Яшелчә исемнәрен һәм нәрсә*яратканыңны,яратмаганыңны әйтә белү.*	1
9		*Базарга барырга чакыра белү.Сүзләрнең җөмлә башында һәм ялгызлык исемнәрдә баш хәрефтән язылуы.*	1

10	**Минем көнем. (3 сәг.)**	Шәхси гигиена предметлары. *Шәхси гигиена предметларының исемнәрен әйтә белү.*	1
11		Пөхтә кыз.*Гади , җәенке җөмләләр . Предметның барлыгын, юклыгын сорый, аңа җавап бирә белү.*	1
12		Контроль эш. *Алган белемнәрне куллана белү.*	1
13	**Туган якның табигате. (2 сәг.)**	Кыш билгеләре. *Кыш айларын атый, кыш билгеләрен әйтә белү.* Кыш килә.*Эш яки хәрәкәтнең үтәлмәвен әйтә белү*	1
14		Кышын һава торышы . *Һава торышын сорый, әйтә белү.* “Җимлек ясадым .” *Кошларга кышын булышу турында әйтә белү.*	1
15	**Мин һәм минем гаиләм. (4 сәг.)**	Безнең гаилә. *Гаилә әгъзаларының исемнәрен атый, гаиләдә кемнәр, ничә кеше барлыгын әйтә белү.* Минем гаиләм.*Гаиләдә кемнәр, ничә яшьтә булуларын әйтә белү.*	1
16		Мин әнине яратам. *Чөнки ,ә , ләкин , һәм теркәгечләрен сөйләмдә куллану.Бер-береңнең кемне яратканын сорый һәм җавап бирә белү.*	1
17		Әни тәмле пешерә. *Татар халык ашларын атый һәм дөрес яза белү.* Безгә кунаклар килде . *Бер-береңне табынга чакыра, кыстый, ашаганнан соң рәхмәт әйтә белү.*	1
18		Әти мәктәптә эшли .*Кайда эшләүләрен һәм укуларын әйтә белү.* “Мин һәм минем гаиләм ” темасын кабатлау. *Алган белемнәрне куллана белү.*	1
19	**Туган якның табигате. (2 сәг.)**	Яз билгеләре. *Яз билгеләрен, язның ни өчен ошаганын, ошамаганын әйтә белү.*	1
20		Яз җитә. *Урамга уйнарга чакыра, көннең нинди икәнен сорый белү.* Яраткан ел фасылым. *Ни очен ошаганын әйтә белү .*	1
21	**Минем республикам. (5 сәг.)**	Хаталар өстендә эш. Мин Татарстанда яшим. *Бер-береңнең яшәү урынын сорый һәм кайда яшәгәнеңне әйтә белү.* Татарстандагы шәһәрләр . *Татарстандагы шәһәр исемнәрен әйтә белү.*	1
22		Без шәһәрдә яшибез.*Кайсы шәһәргә барганны сорый белү.*	1
23		Мин авылда яшим. *Авыл табигате, авылдагы ялтурында сөйли белү.*	1
24		Юлда . *Аша , белән сүзләрен сөйләмдә куллану . Нинди транспортта мәктәпкә барганыңны әйтә белү .*	1
25		“Минем республикам ” темасын кабатлау. *Бүлек буенча контроль биремнәр.*	1
26	**Сатып алган әйберләр. (3сәг.)**	Киемнәр кибетендә . *Киемнәрнең бәяләрен сорый, нинди киемяратканыңны әйтә белү.* Матур киемнәр. *Мин, син зат алмашлыкларын аңлап куллана белү.*	1
27		Ашамлыклар кибетендә. *Ашамлык исемнәрен әйтә белү.* Ашамлыклар кибетендә сатып-алу. *Кибеткә барганыңны һәм нәрсә алганыңны әйтә белү.*	1

28		“Сатып алган әйберләр . “ темасын йомгаклау. *Алган белемнәрне куллана белү.*	1
29	**Туган якның табигате.(5 сәг.)**	“Исәнме, җәй!” *Җәй билгеләре.*	1
30		“Җәй җитте” *Каникулны ничек үткәрү турында сөйләү.*	1
31		Йомгаклау контроль эше.	
32		Хаталар өстендә эш. Җәйге табигать. *Җәй турында сөйли белү.*	1
33		Без Сабантуйга барабыз. *Сабантуй уеннары, Сабантуйда катнашу турында сөйләшү.*	1
34		Ел буена өйрәнгәннәрне кабатлау. *Алган белемнәрне системага салу.*	1

3 нче сыйныф

№	**Бүлекләр**	**Дәрес темасы, эчтәлек элементлары**	**Сәг.саны**
Минем мәктәбем һәм сыйныфым (5 сәг.)			
1	**Минем мәктәбем һәм сыйныфым. (5 сәг.)**	Без мәктәпкә барабыз. Дәресләр. *Мәктәпкә барганны, мәктәптә укыганны, мәктәптән кайтканны әйтә белү.* Татар алфавиты. Укытучылар. Беренче сентябрь» тексты. *Сузык авазлар . Калын һәм нечкә сузыклар,аларны дөрес әйтү һәм язу күнекмәләрен камилләштерү.*	1
2		Уку-язу әсбаплары. *Уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын, кирәклеген хәбәр итә белү (сорау); үзеңә сорап алу, иптәшеңә тәкъдим итү.Интонация , саналу , боеру , котлау , гафу сорау , үтенеч җөмләләрне дөрес әйтү.* Без саныйбыз. *Предметларны санау.Предметларның төсен, санын кулланып, үзеңә сорый белү. (Миңа биш кызыл каләм бир әле).Сүзләр – предметның исеме , аларның билгесе һәм хәрәкәте.*	1
3		Төсләр. Татар теле дәресләре. “Без диктант яздык” тексты.*Уку эшчәнлегеңне бәялә.Үзеңнең, иптәшеңнең нинди билге алганын, диктантта хата барлыгын, юклыгын әйтә белү.Билге.Сүзләрдә басымны дөрес кую.*	1
4		“Китапханәдә” текстындагы лексик материал.*Мәктәп итапханәсенә барганыңны, китапханәдә нинди китап ошаганын, алганыңны әйтә белү.Калын һәм нечкә сузык аваз белән сүзләр* . Миңа нинди китаплар ошый? *Китапханәчедән китап сорый белү. Китапханәгә барырга чакыра белү.*	1
5		Китапханәдә.*Еш кулланыла торган бәйләкләр: турында, өчен, кебек, соң сүзләрен сөйләмдә куллану* . *Нәрсә турында укыганыңны әйтә, иптәшеңнән сорый белү.*	1
.			

Минем көнем. (5 сәг.) . Ашханәдә. (8сәг.).			
6	**Минем көнем. (3 сәг.)**	Сәгать ничә? *Вакытны әйтү, сорау. Вакыт рәвешләре:бүген, иртәгә, кичә, иртән.* Көндәлек режим. *Үзеңнең көндәлек режимың турында сөйли белү.Кайчан нәрсә эшләгәнеңне әйтә белү. Актив кулланыштагы сүзләр* (сузыклар белән : ә,ү,ө,э,о).	1
7		Минем көндәлек режимым. *Үзеңнең көндәлек режимың турында сөйләү.* Сүзләрнең дөрес әйтелеше *я, ю, е:ярата* [йа°рата], *яши* [йәши], *юл* [йул], *юкә*[йүкә], *ел* [йыл], *егет* [йэгэт].	1
8		Шәхси гигиена. *Шәхси гигиена предметларының барлыгын, юклыгын әйтү, үзеңә сорап алу, иптәшеңә тәкъдим итү.Сүзләрне транскрипция билгеләре белән яза белү.* М.Җәлилнең ”Сәгать” шигыре.	1
9	**Ашханә дә. (4 сәг.).**	“Ашханәдә” текстындагы лексик-грамматик материал. *Ашханәдә ашаганны, ашханәдә нәрсә пешергәнне, нинди ашлар яратканны әйтә белү.* *Пешекчедән кирәк ашларны сорап ала белү.*	1
10		Мәктәп ашханәсендә. *Мәктәп ашханәсе турында сөйләү.Вакыт рәвешләре : бүген , иртәгә , кичә , иртән сүзләре.Сүзләрне иҗекләргә бүлү,укылган иҗекләр санын билгели белү.*	1
11		Яраткан ризыклар. *Яраткан ашлар турында фикер алышуда катнашу.* Тартыкларның чиратлашуы (к//г, п//б). Безгә кунаклар килә. *Кунакларны каршы ала, табынга чакыра белү.* Авазлар һәм аларның татар телендә туры килүе .	1
12		“Ашханәдә” бүлеге буенча контроль эш.	1
Без әти-әниләргә булышабыз. (4 сәг.)			
13	**Без әти-әниләргә булышабыз. (4сәг.)**	Шагыйрь бөек, әсәр, авыр, шигырь, тормыш сүзләре. *Ялгызлык исемнәр.* Өлкәннәргә хөрмәт. Г.Тукайның “Безнең гаилә” шигыре. *Гаиләдә кемнәр барлыгын әйтә белү.* *Һөнәр исемнәрен әйтә белү.*	1
14		Әдәпле сөйләшү кагыйдәләре. “Акыллы малай” тексты. *Өйдә нәрсәләр эшләгәнне сорый, әйтә белү.Гади , тотрыклы сүзтезмәләр. Өлкәннәргә булышу.* *Әти-әниләргә ничек булышканны сорый, әйтә белү. Ни өчен? соравын куя, аңа җавап бирә белү.*	1
15		“Азалия әнисенә булыша” тексты. *Өйдә үзең эшләгән эшләрне сөйли белү, иптәшеңә син иртән нишлисең? соравын куя белү. Эш куша белү. Дустыңа, әти-әниеңә өй хезмәтендә булышырга тәкъдим итә белү.*	1
16		Өлкәннәрне хөрмәт итү. “Ана рәхмәте” тексты. *Өй хезмәтенә караган диалогта катнашу. Бәйлек сүзләр: өстендә, астында, янында.*	1

17	**Бәйрәмнәр. (4 сәг.)**	“Чыршы бәйрәме” тексты. *Бәйрәмнең сәгать ничәдә башланганын әйтә, Яңа ел бәйрәменә барганыңны, бәйрәмдә нишләгәнне әйтә, белү.*	1
18		Без бәйрәмдә . *Яңа ел бәйрәменә барганыңны, бәйрәмдә нишләгәнне әйтә, белү.* Татар һәм рус халыкларының милли бәйрәмнәре һәм йолалары. *Милли бәйрәмнәр турында сөйләү.Татар халкының культурасын чагылдырган сөйләм этикеты элементлары .*	1
19		Һава торышы. *Һава торышын сорый, әйтә белү.* *Кышкы уен төрләрен әйтә, уенга чакыра; тауга барганыңны, кайтканыңны, тауда чаңгы шуганыңны әйтә белү.*	1
20		“Тауда” тексты.*Кышкы уен төрләрен әйтә, уенга чакыра белү. Тауга барганыңны, кайтканыңны, тауда чаңгы шуганыңны әйтә белү.Чанаң барлыгын, юклыгын әйтә, дустыңа рәхмәт әйтә белү.*	1
21	**Әдәпле булыйк(3 сәг)**	“Тәмле сүзләр” тексты.*Телефоннан әдәпле сөйләшә белү. Бер-береңә әдәпле сүзләр әйтеп сөйләшү.*	1
22		Туган көн – күңелле бәйрәм. Бүләкләр. Котлаулар. *Туган көнгә чакыра белү. Туган көнгә бүләк алып килгәнне әйтү, котлау. Бер-береңне табынга чакыру, кыстау.*	1
23		“Трамвайда” хикәясе. *Өлкәннәргә урын тәкъдим итә белү. Хикәянең эчтәеген сөйли белү. Геройга бәя бирә белү.*	1
Минем республикам.(4 сәг). Туган якның табигате (7 сәг.)			
24	**Минем республикам. (4 сәг).**	Минем республикам. *Гомуми мәгълүмат:исеме,башкаласы,шәһәрләре,елгалары.*	1
25		Казан – Татарстанның башкаласы. *Россиянең һәм Татарстанның дәүләт символикалары, төрле милләт халыклары турында сөйли белү.*	1
26		Татарстан шәһәрләре. Транспорт. *Россиядәге, Татарстандагы шәһәрләр турында сөйләшү. Татар һәм рус телләрендәге сузык һәм тартык авазларны чагыштырып, дөрес әйтә белү.*	1
27		Истәлекле урыннар. *Казанның истәлекле урыннары турында сөйләү.*	1
28	**Туган якның табигате. (7 сәг.)**	Йорт хайваннары һәм кыргый хайваннар,аларны сурәтләп сөйләү. *Йорт хайваннары һәм кыргый хайваннар, күчмә кошлар турында мәгълүмат бирү; аларны сурәтләп сөйләү.*	1
29		Кошлар. Үсемлекләр. *Кошлар,үсемлекләр турында мәгълүмат бирү. Табигатьне саклаутурында фикер алышу.*	1
30		Ел фасыллары. Һава торышы. *Туган як табигатен, һава торышын, ел фасылларын сурәтләп сөйләү.* Сүз ясалышы турында беренчел күзаллау булдыру: парлы (*савыт-саба)*, кушма (*ташбака) һәм тезмә (салават күпере)* сүзләре.	1
31		Йомгаклау контроль эше.	1

32		*Хаталар өстендә эш.Татар балалар шагыйрьләре турында (М. Җәлил,.) кыскача белешмәләр бирү.*«Минем песием» тексты. *Песиең барлыгын (юклыгын) әйтә һәм аларны сурәтли белү. Песиләрнең тышкы кыяфәтен сорый сөйли белү.*	
33		Җәйге ял. *Җәйге ял турында сөйләү. Бакчада нинди яшелчәләр үскәнен, бакчадагы эшләрне сорый, әйтә белү.Санау интонациясе .*	1
34		Сабантуй уеннары .*Сабантуйда катнашу турында сөйләшү.*«Минем песием» тексты. *Песиең барлыгын (юклыгын) әйтә һәм аларны сурәтли белү. Песиләрнең тышкы кыяфәтен сорый сөйли белү.*	1

4 нче сыйныф

№	Бүлекләр	Эчтәлек элементлары һәм дәрес темасы	Сәг. саны
1 чирек **Минем мәктәбем һәм сыйныфым (11 сәгать), Туган якның табигате (5 сәгать)**			
1	**Минем мәктәбем һәм сыйныфым**	Белем бәйрәме! *1 сентябрь бәйрәме белән котлый белү, бер-береңә комплиментлар әйтә белү.*	1
2		Яңа уку елы котлы булсын! *Уку-язу әсбапларының исемен сорый,үзенә ала, иптәшенә бирә белү.Хикәя һәм сорау, өндәү җөмләләрне интонацион яктан дөрес әйтергә гадәтләндерү.*	1
3		Уку – язу әсбаплары. *Сан + исем төзелмәсен куллана белү.*	1
4		Сумканда нәрсәләр бар? *Исем.Исемнәрнең тартым белән төрләнешен белү.* Тартыкларның чиратлашуы (к//г, п//б).	1
5		Минем сыйныфым .*Татар алфавиты. Аваз-хәрефләрнең туры килүе. Татар теленең хәреф-аваз системасын сөйли белү.*	1
6		Яңа уку елына әзерлек. *О, ы, э хәрефләренең дөрес әйтелешен, язылышын үзләштерү. Татар теленең хәреф-аваз системасын сөйли белү. Татар хәрефләренең кабул ителгән формаларын дөрес язу.*	1
7		Сезнең ничә дәрес ? *1-100 гә кадәр һәм дистә саннары. Сәгать ничә?* *Нинди предметтан контроль эш икәнен, дөрес эшләгәнне, эшләмәгәнне әйтә белү. Сәгать ничә? Сәгать ничәдә? сорауларына жавап бирә белү.*	1
8		Минем эш урыным. *Чөнки, шуңа күрә теркәгечләре белән җөмләләр төзү.*	1
9		«Контроль эш» хикәясе. *Лексик берәмлекләр. Башлангыч сыйныфта, белем бирү йортында темага кагылышлы*	1

		аралашу ситуация вакытында икеяклы (рецептив һәм продуктив) үзләштерү очен лексик берәмлекләр.	
10		Кешегә хас сыйфатлар. *Үзләштерелгән белемнәрне куллана белү.*	1
11		Г.Тукай. «Эш беткәч уйнарга ярый.» *Хәзерге заман хикәя фигыльнең юклык формасын куллана белү.*	1
12	**Туган якның табигате (5 сәг.)**	Нәрсә ул табигать? *Ел фасыллары билгеләрен аера белү.*	1
13		Көзге табигать. *Хикәя фигыльнең заман формаларын куллана белү.*	1
14		Һава торышы. *Һава торышын әйтә белү*	1
15		Без кая барабыз? *Кая? Кайда? Кайдан? сорауларына жавап бирә белү (урын рәвеше).*	1
16		Табигать-безнең хәзинәбез. *Исемнәргә төшем килеше кушымчасы ялгый белү.*	1
2 чирек Туган якның табигате (14 сәг.)			
17	**Туган якның табигате . (14 сәг.)**	“Шифалы табиблар” тексты. *Файдалы үләннәр темасына хикәя төзи белү.*	
18		Хайван һәм кош атамалары. *Кош исемнәрен, бездә кышлаучы, жылы яккa китүче кошларны сорый, әйтә белү.*	1
19		Канатлы дуслар. *Кошлар турында сөйли белү. Исемнәр белән бәйлекләрне кулланып җөмләләр төзү .*	1
20		Г.Лотфиның “Песнәк белән Әнисә” хикәясе. *Чөнки, шуңа күрә теркәгечле кушма җөмләләрне таба белү.*	1
21		Табигатьне саклагыз! *Инфинитив + ярата төзелмәсен сөйләмдә куллана белү.*	1
22		Без табигатьне саклыйбыз. *Экология.* *Нәрсәнең барлыгын, нәрсәнең юклыгын әйтә белү.* *Исемнәрнең тартым белән төрләнеше.Тартыкларның чиратлашуы (к//г, п//б).*	1
23		Туган як табигате . *Тиңдәш кисәкле җөмләләр .* *Алган белемнәрне дөрес итеп куллана белү.*	1
24		Йорт хайваннары. *Йорт һәм кыргый хайваннар турында сөйли белү.*	1
25		Кыргый хайваннар. *Билгесез үткән заман хикәя фигыльне җөмләдә таный белү.*	1
26		“Ташбака белән куян” тексты *Орфографик күнекмәләрне камилләштерү.Уку һәм язуның төп кагыйдәләре.*	1
27		Тиен турында сөйләшү. *Сыйфатның гади дәрәҗәсен сөйләмдә куллана белү.*	1
28		Грамматик биремле контроль күчереп язу. *Белемнәрен тикшерү.*	1
29		Хаталар өстендә эш. Син нинди,ул нинди? *Сыйфатның артыклык , чагыштыру дәрәҗәләрен сөйләмдә куллана белү.*	1

30		Хайваннар дөньясында. *Орфографик күнекмәләрне камилләштерү.* *Биремнәрне дөрес итеп эшли белү.*	1
3 чирек Туган якның табигате (5 сәг.). Мин һәм минем дусларым.(9 сәг.). Туган якның табигате (7 сәг.)			
31	**Туган якның табигате (5 сәг.).**	Кыш билгеләре. Һава торышы. *Яна ел бәйрәмендә нәрсә эшләгәнеңне әйтә белү.*	1
32		Әйдә бергә уйныйбыз!*Кышкы ял.* *Сорау алмашлыкларына басым куя белү.*	1
33		Кышкы уеннар. *Сүзләрнең дөрес әйтелеше.*	1
34		Ж.Дәрзаман. «Камыраяк». Дустынны шугалакка чакыру. *Дустынны шугалакка чакыра белү.Җөмлә ахырында дөрес тыныш билгеләрен куеп язарга күнектерү.*	1
35		Яңа ел бәйрәме. *Биремнәрне дөрес итеп үти белү.*	1
36	**Мин һәм минем дусларым. (9 сәг.)**	Безнең дусларыбыз. *Исемнәрнең зат-сан белән төрләндерә белү.*	1
37		Минем дустым. *Иселе, яше, тышкы кыяфәте, холкы.* *Дустыма хат.*	1
38		Дуслар белән күңелле. *Уртак шөгыль.* *Спорт түгәрәге төзелмәсен сөйләмдә куллана белү. Ике тартык бергә килү : (аккош, китте).*	1
39		Г. Бәширов. «Сылтау». Чөнки *теркәгечен җөмләдә куллана белү.*	1
40		Әти-әниләрнең профессиясе. *Сүз ясагычкушымчалар: -чы/-че кушымчаларын ялгый белү.*	1
41		Без хикәя язабыз. *Фигыльнең заман формаларын аера белү.*	1
42		Д. Аппакованың «Шыгырдавыклыбашмаклар» хикәясе. *Кая? Кайда?Кайдан? сорауларын куллана белү.Җөмлә ахырында дөрес тыныш билгеләрен куеп язарга күнектерү.*	1
43		Гөлшат чын дусмы? *Гөлшатның чын дус булуын раслый белү.Кемдер, нәрсәдер алмашлыкларын сөйләмдә куллана белү.*	1
44		И. Туктарның “Алма” хикәясе. *«Дуслык» темасы буенча алган белемнәрне куллана белү.*	1
45	**Туган якның табигате. (7 сәг.)**	Дүрт аяклы дуслар. Минем дүртаяклы дустым бар. *Дүрт аяклы дусларны сурәтләп сөйли белү. Йомшак, кечкенә, ярата, йөгерә, хуҗа, тәпи, маңгай, ашата, сагына, тап, шаян.*	1
46		Минем дүртаяклы дустым бар. *Хәзерге заман хикәя фигыльнең юклык кушымчасын ялгый белү.*	1
47		Г. Мөхәммәтшин. «Ак песи» хикәясе. *Исемнәрдә* -сыз/-сез *аффиксларын кулланып сөйләшә белү.*	1
48		Р Мингалимнең “Дөньяда бер эт бар иде” шигыре. *Хәзерге, үткән заман хикәя фигыльләрне аера белү.*	1
49		Г. Тукай“Кызыклы шәкерт” шигыре. *Хәзерге, үткән заман хикәя фигыльләрне аера белү.*	1
50		Р. Батулла. «Чикыл белән Мырый» *Йөгерә башлый төзелмәсен куллана белү. Гади , тотрыклы*	1

		сүзтезмәләр.	
51		Этме,песиме? *Тема буенча өйрәнелгән сүзләрне сөйләмдә куллана белү.*	1
4 чирек Бәйрәмнәр (6 сәг.). Минем республикам (5 сәг.). Сәфәр һәм сәяхәт. (6 сәг.)			
52	**Бәйрәмнәр .(6 сәг.).**	Яз килә. *Чөнки теркәгечен сөйләмдә куллану.*	1
53		Карга боткасы. *Билгесез үткән заман хикәя фигыльләрне таба белү.*	1
54		Л. Толстой. «Әбисе белән оныгы». *Билгесез үткән заман хикәя фигыльләрне таба белү.*	1
55		М. Газизов. «Рәхмәт» *Яңа сүзләрне сөйләмдә куллана белү. Матур һәм дөрес язу күнекмәләре булдыру.*	1
56		В. Осееваның “Дүрт кыз” хикәясе *Кушма саннарны саный, дөрес яза белү.*	1
57		Мин өйдә булышам. *Орфографик күнекмәләрне камилләштерү.Сорау һәм юклык алмашлыкларында, фигыльнең юклык формасында, боерык фигыльләрдә басым үзенчәлеге.*	1
58	**Минем республикам. (5 сәг.)**	Минем Ватаным — Россия. Татарстанның дәүләт символлары *Яңа сүзләрне сөйләмдә куллана белү.* Кушма сүзләр (*көньяк, төньяк, күлъяулык)*	1
59		Дәүләт символлары *Россия, Татарстан шәһәрләрен атый белү.Ялгызлык исемнәрен баш хәрефтән башлап язу.*	1
60		Татарстан шәһәрләре. *Сүзләрнең җөмлә башында һәм ялгызлык исемнәрдә баш хәрефтән язылуы.Россия, Татарстан шәһәрләрен атый, аларны Ю.к., И.к., У-в. килешләрендә сөйләмдә куллану.*	1
61		Йомгаклау эше. *Орфографик күнекмәләрне камилләштерү.*	1
62		Хаталар өстендә эш. *Сүзләр –предметның исеме , аларның билгесе һәм хәрәкәте. Өйрәнелгән сүзләрне сөйләмдә куллана белү.*	1
63	**Сәфәр һәм сәяхәт. (4 сәг.)**	Чәчәкле җәй, ямьле җәй. *Җәйге ял. Диңгезгә сәяхәт. Яңа сүзләр белән җөмләләр төзи белү.*	1
64		Җәйге табигать. *Яңа сүзләрне куллана белү.*	1
65		Җәйге ял. *Авылдагы ял.Биремнәрне дөрес эшли белү. Матур һәм дөрес язу күнекмәләре булдыру.*	1
66		Сабантуй-күңелле бәйрәм. *Җәй көне нишләвең турында әйтә белү.*	1
67	**Татар халкының күренекле вәкилләре (2 сәг.)**	Г. Нәбиуллин. «Урман сөйләшә». *Балалар фольклоры: рифма, санагыч, тизәйткеч, табышмак. Урманга бару, жиләк жыю турында сөйләшә белү.*	1
68		Р. Корбан. «Җиләктә». *Балалар язучылары һәм шагыйрьләре. Яңа сүзләрне куллана белү.*	1